

Ако на Игнажден времето е облачно, реколтата ще е добра и в кошерите ще има изобилие

Автор(и): Растителна защита

Дата: 20.12.2023 Брой: 12/2023

Един от обичаните зимните празници в народния календар е Игна̀жден (Идин̀а̀жден, Идин̀ак, Млада година, Млад ден, Нов ден – в Източна България, Игнат и Игнатовден – в Западна и Южна България), който символизира прехода между старата и новата година. Обредността на празника дава представа за начало, а празникът се свързва с предхристиянски мит за раждането на новото Слънце, на Младия Бог и с деня на зимното слънцестоене (22 декември).

В народните вярвания времето през следващите 12 дни на месеца – от 20 до 31 декември – показва времето през 12-те месеца на идващата година. 20 декември определя какво ще е времето през януари.

Обреди в различните краища на България

Вечерта срещу Игнажден в Източна България е първата коледна вечеря, трапезата е изцяло постна. Приготвят се постни храни, сурово жито или просо, цели орехи, лук, туршия. Опича се кравай или питка от прясно тесто без украса, върху нея или върху житото се забожда свещ. Трапезата се прекадява с тамян, а на вечерята се правят наричания за плодородие. Вярва се в предпазващата сила на пепелта от каденето, недогорялата свещ, житото и орехите и те се запазват и употребяват по-късно за ритуали. В Западна България се правят специални обредни хлебове, приготвят се колачета за В Западна България се правят специални обредни хлебове, приготвят се колачета за децата. В Софийско първият игнажденски колак се пази за Бъдни вечер. В Югозападна България срещу Игнажден в огнището се запалва коладник – специално отрязано крушово или дъбово дърво, което трябва да гори до Йордановден. В Родопската област денят се тачи за предпазване от огън.

Най-характерен за празника е обичаят „полязване“, породил и някои от названията на празника – Поляз, Полязовден. От това кой ще влезе пръв в къщата на Игнажден се гадае каква ще бъде следващата година. Първият, дошъл в дома, се нарича полезник (сполезник, спохондник, поожник, полазник). Ако той е с добър „полез“ – добър човек, късметлия или имотен, то годината ще бъде за семейството добра, здрава и плодородна.

Народни поверия, свързани с празника

- Ако на Игнажден времето е ясно, през април ще има суша.
- Ако вали дъжд, през април ще има дъждове и плодородие.
- Добре е, ако на Игнажден, а също и по Коледа вали сняг.
- Ако на Игнажден времето е облачно, реколтата ще е добра и в кошерите ще има изобилие.
- Времето през следващите 12 дни на месеца – от 20 до 31 декември – показва времето през 12-те месеца на идващата година. 20 декември определя какво ще е времето през януари.
- Не бива да се изнася нищо от къщата – най-вече огън, жар или сол – за да не излезе берекетът.
- Не се вари боб, за да не бие градушка.
- Не се местят кошери, иначе пчелите ще бягат.
- Не трябва да се дава нищо назаем, за да се запази плодородието в семейството.

Именици

Днес празнуват Игнат, Игната и техните производни: Игнатий, Игно, Игньо, Иго, Игон, Ига, Ина, Инна, Игнатка, Игне, Искра, Искрен, Игнасия, Игнасио, Агна, Огнян, Огняна, Пламен, Пламена.